

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden delområde 157 og 158

Referat

4. møde i kystvandrådet den 2. oktober 2023, kl. 17–20:30

Viborg, Rådhuset, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg, lokale M1.4

Mødedeltagere:

- Rasmus Wittrup, Dansk Akvakultur (RW)
- Carl Christian Pedersen, Agri Nord (CCP)
- Leif Gravesen, Fjordland (LK), suppleant
- Henrik Nielsen, Foreningen Muslingeerhvervet (HN)
- Leif Nielsen, Danmarks Naturfredningsforening (LN), suppleant
- Poul Blicher Andersen, Dansk Ornitologisk Forening (PBA)
- Sabina Rohde, Danmarks Jægerforbund (SR)
- Hans Kurt Tougaard, Fjordklyngen (HKT)
- Aage Grynderup, Limfjordssammenslutningen (AG)
- Anne-Mette Sørensen Langvad, Klimafonden Skive (AMR)
- Claus Bo Andreasen, LAG Skive-Viborg (CBA)
- Claus Skodborg Nielsen, Hjarbæk Sjøtelaug (CSN)
- Eja Lund, Landboforeningen Midtjylland (EL), suppleant
- Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund (LBT)
- Ivan Drejer, Skive Vand (ID)
- Peter Madsen, Friluftsrådet Limfjord Syd, (PM)
- Lars Olsen, Danske Vandløb (LO)

- Henrik Dalgaard, Limfjordsrådets formandskab (HD)
- Anders Bøge, Limfjordsrådets formandskab (AB)

- Anders Chr. Erichsen, DHI (ACE)
- Brian Kronvang AU
- Tommy Dahlgaard AU
- Susanne Mortensen, sekretariatet (SM)
- Torben Bramming Jørgensen, sekretariatet (TBJ)
- Kristoffer Piil
- Anders Gade
- Jørgen Jørgensen, sekretariatet (JJ)

Der var afbud fra Jakob Gade, Landboforeningen Midtjylland, Niels Sohn, Limfjordens Sejlsport og Anders Ahrenfeldt, Dansk Skovforening

Referent: Jørgen Jørgensen

Dagsorden

1. Velkomst v/sekretariatet
2. Godkendelse af dagsorden v/sekretariatet
3. Siden sidst v/sekretariatet
  - Forslag til scenarie med muslingeopdræt I Lovns Bredning fra Per Dolmer. Formålet med muslingeopdrættet er at forbedre vandkvaliteten, og dermed fremme en positive udvikling, hvor ålegræs kan brede sig. Fjordland og Klimafonden Skive giver opbakning til scenariet, og at det modelleres som en af de scenarier, der modelleres om muslingeopdræt for kystvandrådet.
  - Justeret tidsplan (vedlægges mødereferatet)
4. Status for arbejdsplaner, data og beregningsprincipper
  - Marine virkemidler, potentialer v/Anders C. Erichsen, DHI
  - Punktkilder, potentialer v/sekretariatet
  - Fosforvirkemidler og transportvirkemidler (vådområder mm.), potentialer v./ Brian Kronvang, AU DCE
  - Markvirkemidler, potentialer v/Tommy Dalgaard, AU DCA
  - Beregninger v/sekretariatet
5. Aftensmad
6. Oplæg til indsatsscenarie for opfyldelse af miljømålet for Hjarbæk Fjord
  - Kort introduktion af rammerne v/sekretariatet
Gruppedrøftelserne rammesættes med et eksempel på et konkret scenarie for hvordan indsatsen i forhold til Hjarbæk Fjord kan sammensættes
  - Drøftelser
*Kystvandrådet drøfter i på forhånd sammensatte grupper hvordan et konkret scenarie for hvordan indsatsen i forhold til Hjarbæk Fjord kan sammensættes.
Sekretariatet udleverer materiale, der kan danne grundlag for drøftelserne.*
  - Opsamling i plenum
Der samles op på diskussionerne og forslag fra de enkelte grupper.
7. Eventuelt (kl. 20:25)

Ad 1

Jørgens Jørgensen (JJ) bød velkommen. Efter en hurtig præsentationsrunde trak Henrik Dalgaard (HD), Limfjordsrådets formandskab kort sigtelinjerne for kystvandrådets videre arbejde op.

Ad 2

Ingen bemærkninger.

Ad 3

Ingen bemærkninger.

Ad 4

De enkelte punkter blev gennemgået (slides fremsendt 8. november 2023). Der var en række kommentarer og spørgsmål fra kystvandrådet, herunder bl.a.:

- Lars Brinch Thygesen (LBT) bemærkede som en overordnet kommentar, at det er Danmarks Sportsfiskerforbunds udgangspunkt, at forureningen skal fjernes ved kilden.
- I forhold til Anders Chr. Erichsens (ACE), DHI, gennemgang af modellering af muslingeproduktion bemærkede Rasmus Wittrup (RW), Dansk Akvakultur, at han ikke vurderede at muslingeopdrætsmetoderne kunne optimeres væsentligt.
- Carl Christian Pedersen (CCP), Agri Nord spurgte på hvilken form fosfor er ved regnvandsbetingede udledninger. ACE svarede at fjordmodellerne tager højde for dette spørgsmål i deres beregninger

Ad 5

Aftensmad.

Ad 6

Gruppernes prioritering af indsatsen fremgår af det vedhæftede bilag.

Grupperne knyttede hver især nogle bemærkninger til bilaget, bl.a.:

- Det er en forudsætning at regelgrundlag og også en bæredygtig forretningsmodel er på plads for omlægning til grøn bioraffinering og energiproduktion
- I forhold til VE-anlæg er der specielt i forhold til planlægning og planlovgivning et udviklingsbehov, bl.a. arealer med lav retention indgår i projekterne
- Spørgsmålet om målretning af virkemidler på dyrkningsfladen blev vendt. Det blev fra flere af landbrugets repræsentanter umiddelbart prioriteret at der ikke i første omgang sker en målretning af virkemidlerne

JJ nævnte udfordringerne med tidsplanen og at det ikke ville være muligt at opstille detaljerede indsats-scenarier for både Hjarbæk Fjord og Skive Fjord inden næste planlagte møde den 14. november. Han foreslog på den baggrund at aflyse mødet således at næste møde i kystvandrådet bliver d. 28. november. Spørgsmålet blev drøftet og der var tilslutning til at aflyse mødet den 14. november. Det blev i den sammenhæng understreget, at det vil være vigtigt at kystvandrådet, hvis det på nogen måde er muligt, får tilsendt uddybende materiale om indsats-scenarier inden mødet den 28. november. Det blev desuden aftalt, at hvis det er relevant, kan der inden den 28. november afholdes et virtuelt møde hvor nyt materiale præsenteres. Det blev dog pointeret, at et eventuelt virtuelt møde, alene skulle indeholde resultatpræsentation og ikke diskussion.

Sekretariatet vil også gerne endnu engang understrege, at de reduktionspotentialer, der blev udleveret på mødet i forbindelse med gruppearbejdet, er foreløbige data, der endnu ikke er kvalitetssikrede. Der vil derfor komme rettelser til disse maksimale potentialer frem mod næste møde d. 28. november, hvor de endelige data vil blive præsenteret. Sekretariatet har eksempelvis efterfølgende noteret, at flere af grupperne har overimplementeret på virkemidlet "nedlæggelse af dambrug", da sekretariatet ikke skrev et maksimalt reduktionspotentiale på denne post, men i stedet kun skrev et gennemsnitligt reduktionspotentiale pr. anlæg, der blev nedlagt. Nedlægges alle dambrug i oplandet til Hjarbæk Fjord, vil det maksimalt kunne bidrage med en reduktion på ca. 21 tons N og 2 ton P, der konverteret til kvælstof samlet set ikke kan overstige 45-55 ton kvælstof til Hjarbæk Fjord

På baggrund af opsamlingen og eksperternes bidrag vil sekretariatet i samråd med teknikergruppen opstille detaljerede indsatsscenarier for både Hjarbæk Fjord og Skive Fjord, med inddragelse af konkrete (inkl. marine) virkemidler, der kan drøftes på kystvandrådets næste møde den 28. november, der vil her blive mulighed for at arbejde videre i grupper med at udforme et endeligt scenarie for hhv. vandområde 157 og 158.

Drøftelserne den 28. november skal udgøre grundlaget for den endelige sammensætning i december af et eller to indsatsscenarier, der kan prioritere, fordele og evt. placere virkemidler, så implementeringen af virkemidlerne sikrer målopfyldelse i fjordene.

Ad 8
Intet.